

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน Factors influencing to tendency on making decision use electronic books to teach

มูทิตา นครินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

muthita_n.ited.kmutnb.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร และศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านทัศนคติ และด้านผลตอบแทน ที่มีต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์ผู้สอนวิชาช่างอุตสาหกรรมในสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 6 แห่ง ที่สอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า แนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านผลตอบแทนจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยด้านทัศนคติไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ: การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์/ ส่วนประสมทางการตลาด/ ทัศนคติ/ ผลตอบแทน/ อาชีวศึกษา

Abstract

The purpose of research is to study the tendency on making decision use electronic books to teach and explore marketing mix, attitude and compensation influencing use intention the electronic books' teacher on Institute of Vocational Education of Bangkok. The subjects were 39 teachers who teach on 1st semester 2018 with industrial course in 6 sampled on Institute Vocational Education of Bangkok. Data were collected using questionnaires and data were analyzed with descriptive statistics included percent, mean, standard deviation and multiple regression analysis statistics.

According to the findings, trend of intention to use the electronic book among teachers on Institute of Vocational Education of Bangkok was high. The factors that influenced intention to use among teachers on Institute of Vocational Education of Bangkok with statistical significance at 0.05 comprised compensation. However, marketing mix and attitude no influencing intention to use the electronic books' teacher on Institute of Vocational Education of Bangkok.

Keywords : electronic book usage / marketing mix / attitude / compensation / vocational education

บทนำ

วิวัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เห็นได้จากการนำไปใช้งานทุกวงการแทบจะไม่มีข้อจำกัด โดยเฉพาะวงการการศึกษาที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง การเรียนรู้และการจัดการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นช่องทางในยุคปัจจุบันจึงมีความรวดเร็ว เป็นระบบ สะดวกสบายและมีความหลากหลาย [1] ฉะนั้นการเรียนในชั้นเรียนด้วยวิธีการสอนแบบดั้งเดิมจึงยากที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ตามการจัดการศึกษายุคศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตามการเรียนรู้ในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมาก การนำนวัตกรรมทางการศึกษามาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับการเรียนการสอนยุคนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น โดยที่ครูผู้สอนเสมือนเป็นผู้คอยชี้แนะการเรียนรู้ (learning coach) [2]

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBook) เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้รับความนิยมอย่างมากในการจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ทุกสาขาวิชา จากงานวิจัยที่ศึกษาการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนแสดงให้เห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่จะนำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนควรมีลักษณะเป็นสื่อประสมหรือมัลติมีเดีย ที่มีทั้งรูปภาพ เสียง วิดีทัศน์ แอนิเมชัน ต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมทักษะความรู้ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและช่วงวัยของผู้เรียน [3] สามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ได้อย่างดี ด้วยการที่มีคุณลักษณะในการสนับสนุนส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเป็นอิสระช่วยให้เข้าถึงแหล่งความรู้อื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็วและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างสะดวก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นสื่อทางการเรียนรู้ที่สำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งต่อวงการการศึกษาทุกระดับ

การศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยี ซึ่งรัฐบาลมีความพยายามอย่างจริงจังที่จะยกระดับการอาชีวศึกษาเพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง จากแนวคิดการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 มีเป้าหมายให้ระบบการอาชีวศึกษาสนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลงโดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ สัดส่วนของผู้เรียนอาชีวศึกษาต้องสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญศึกษา เพราะเป็นกำลังคนที่มีทักษะจำเป็น

และมีสมรรถนะตรงตามความต้องการตลาดแรงงานและยังเป็นฟันเฟืองสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีและยกระดับภาคการผลิตของประเทศ [4] ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ นอก ระบบ หรือระบบทวิภาคี จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเทคโนโลยีการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม ทันสมัย เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นอาชีวศึกษาในยุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคสมัยที่มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับสังคมดิจิทัล ให้ผู้เรียนชาญฉลาดในการใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์ผลงานด้วยความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้ปฏิบัติงานที่แก้ปัญหาให้กับหน่วยงาน สื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความหมาย ทำงานร่วมกับองค์กรและสถานประกอบการได้อย่างกลมกลืน [5]

อาจารย์ในฐานะเป็นครูผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการผลิตบัณฑิตที่สนองต่อนโยบายรัฐบาลและสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ในการทำหน้าที่ครูผู้สอนที่บทบาทเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี นอกจากความรู้ความสามารถของความเป็นครูแล้วยังมีปัจจัยอื่นอีกหลายประการที่เป็นสิ่งจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เกิดทักษะความชำนาญบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จากผลการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการสอนของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่รู้จักเทคโนโลยีสารสนเทศ รับรู้ถึงความสะดวกสบายที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน ด้านทัศนคติของครู พบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาวิชาชีพทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการสอน [6] ขณะเดียวกัน วลัยนุช สกุลนัย [7] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัจจัยด้านเจตคติต่อการใช้สื่อการสอนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน ส่วนปัจจัยด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนพบว่าครูมีความสามารถในการเลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมกับระดับ วัยและความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล ปัจจัยด้านแรงจูงใจจากการได้รับการยอมรับพบว่าสื่อการสอนที่ใช้ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และโอกาสก้าวหน้าในการทำงานเป็นปัจจัยด้านแรงจูงใจต่อการใช้สื่อการสอน

ในส่วนของการเรียนการสอนประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นมีการระบุถึงข้อดีไว้หลายประการ เช่น 1) เป็นการรวมสื่อแบบต่างๆ เข้าด้วยกัน 2) ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว 3) สามารถเผยแพร่หรือกระจายข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว 4) เป็นเสมือนห้องเรียน ห้องสมุด 5) พกพาสะดวก และ 6) สามารถปรับปรุงได้ตลอดเวลา [8] ข้อดีต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทต่อการใช้งานมากขึ้น จากงานวิจัยของวัชรินทร์ พุ่มลำเจียกพบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยความน่าเชื่อถือของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การรับรู้ว่าการใช้งานง่าย การรับรู้ถึงประโยชน์ ทักษะที่มีต่อการใช้ และพฤติกรรมของผู้ใช้เกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับพฤติกรรมของผู้ใช้ได้รับอิทธิพลทางตรงจากทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.94 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมมากที่สุดจากปัจจัยการรับรู้ว่าการใช้งานง่าย รองลงมาคือ ปัจจัยการรับรู้ถึงประโยชน์และปัจจัยความน่าเชื่อถือ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.65, 0.22 และ 0.20 ตามลำดับ [9] ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา

จากความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่พบทำให้ทราบว่าการเทคโนโลยีทางการศึกษาประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง และสามารถตอบโจทย์ช่วยให้เกิดความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอน แต่ในขณะเดียวกันยังมีสถานศึกษาอีกหลายแห่งที่ยังไม่มีการใช้สื่อประเภทนี้ในการจัดการศึกษา ดังข้อมูลจากการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ระบุว่าอาชีวศึกษาขาดการส่งเสริมด้านทรัพยากรอย่างรุนแรงโดยเฉพาะอาจารย์และอุปกรณ์ ทรัพยากรการเรียน การสอนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาทางอาชีวศึกษา [10] จึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อค้นหาว่าแนวโน้มและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อันได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคิด ผลตอบแทนที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยคาดหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคิด และผลตอบแทน ที่มีต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
3. ปัจจัยด้านผลตอบแทนมีอิทธิพลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ส่วนประสมทางการตลาด
ทัศนคติ ผลตอบแทน

ตัวแปรตาม คือ แนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ซึ่งได้จำนวนตัวอย่าง 39 คน จากสถานศึกษา 6 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ประสบการณ์สอน วิชาที่สอน และ การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบการสอน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีต่อผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน ได้แก่ ส่วนประสมทางการตลาด ทักษะคน และ ผลตอบแทน และแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

- 1) ด้านส่วนประสมทางการตลาด จำนวนข้อคำถามมี 12 ข้อ
- 2) ด้านทักษะคน จำนวนข้อคำถามมี 7 ข้อ
- 3) ด้านผลตอบแทน จำนวนข้อคำถามมี 8 ข้อ
- 4) แนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวนข้อคำถามมี 7 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะคำถามเป็นปลายปิดและเป็นข้อความด้านบวกทั้งหมด มีคำตอบให้เลือกเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีระดับการประเมินความหมายและการให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	คือ	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
มาก	คือ	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ปานกลาง	คือ	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบบางส่วน	ให้คะแนน 3 คะแนน
น้อย	คือ	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
น้อยที่สุด	คือ	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือวิจัย โดยได้นำไปทดลองใช้ (Try - out) แล้ววิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้จากการทดสอบค่าความเชื่อมั่นในส่วนปัจจัยด้านส่วนประสมการตลาด ปัจจัยด้านทักษะคน ปัจจัยด้านผลตอบแทน และปัจจัยด้านแนวโน้มการตัดสินใจ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.87, 0.89, 0.93 และ 0.93 ตามลำดับ

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้น ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บคืนมา จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด

2) สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytical statistics) การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) [11] เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านทักษะคน และด้านผลตอบแทน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบบสอบถามพบว่า 4 ใน 5 เป็นเพศชาย ร้อยละ 28.6 อยู่ที่ช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 69.2 จบปริญญาตรี และเป็นข้าราชการ ร้อยละ 43.6 สำหรับประสบการณ์การสอนส่วนใหญ่สอนมา 11-20 ปี ร้อยละ 35.9 และร้อยละ 28.2 สอนในรายวิชาช่างยนต์ และรายวิชาอื่นๆ เมื่อถามถึงประสบการณ์การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.8 เคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสื่อของวิทยาลัย รองลงมา คือ ผลิตสื่อเอง (ร้อยละ 60.7 และ 21.4 ตามลำดับ)

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Mean=3.91) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (SD=0.65) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการสอน โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (Mean=4.26) รองลงมา คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรดาวน์โหลดจากแหล่งอินเทอร์เน็ตได้ (Mean=4.21) และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรมีโปรแกรมที่ใช้งานง่าย ไม่ยุ่งยาก (Mean=4.18) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะคนที่มีต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Mean=4.02) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (SD=0.59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์น่าสนใจ โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (Mean=4.28) รองลงมา คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการสอนได้ (Mean=4.10) และควรใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในทุกสถานศึกษา (Mean=4.00) ระดับความ

คิดเห็นเกี่ยวกับผลตอบแทนการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Mean=4.01) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (SD=0.73) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าโอกาสพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (Mean=4.11) รองลงมา คือทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเรียนมากขึ้นเมื่อใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Mean=4.13) และมีโอกาสในการสร้างผลงานวิชาการ (Mean=4.10) (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านส่วนประสมทางการตลาด ทักษะ และผลตอบแทน

ส่วนประสมทาง	Mea	SD	ระดับความคิดเห็น
การตลาด/ ทัศนคติ/ ผลตอบแทน	n		
ส่วนประสมทาง			
การตลาด	3.91	0.65	มาก
ทัศนคติ	4.02	0.59	มาก
ผลตอบแทน	4.01	0.73	มาก

2. แนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมจากตารางที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (Mean=4.03) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D.=0.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าจะค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาที่สอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (Mean=4.13) รองลงมาคือมีแผนการสอนที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จะตรวจสอบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน และจะแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้อื่น (Mean=4.03)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นรายด้านและโดยรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านแนวโน้มต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

แนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น
จะค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาที่สอน	4.13	0.77	มาก
มีแผนการสอนที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	4.03	0.99	มาก
จะตรวจสอบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน	4.03	0.81	มาก
จะแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้อื่น	4.03	0.93	มาก
จะให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้ผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เมื่อได้ใช้แล้ว	3.97	0.9	มาก
ต้องการผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	3.95	1.10	มาก
จะให้สถานศึกษาจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ในการสอน	3.92	0.93	มาก
รวม	4.01	0.69	มาก

3. อิทธิพลของปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านทัศนคติ ด้านผลตอบแทน ที่มีต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร จากการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter พบว่า ตัวแปรด้านผลตอบแทนสามารถพยากรณ์แนวโน้มความตั้งใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value= 0.004) โดยทั้ง 3 ปัจจัยร่วมกันอธิบายการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้ 64.3% ส่วนอีก 26.7% สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่นๆ และสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

$Y(\text{ความตั้งใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์}) = 0.459 + 0.046(\text{ส่วนประสมทางการตลาด}) + 0.332(\text{ทัศนคติ}) + 0.507(\text{ผลตอบแทน})$

อธิบายได้ว่า หากปัจจัยด้านผลตอบแทนจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย เมื่อควบคุมปัจจัยด้านอื่นๆ ให้คงที่ ความตั้งใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนจะเพิ่มขึ้นเป็น 0.507 หน่วย ส่วนปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและทัศนคติ ไม่มีผลต่อความตั้งใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน (ดังแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ทัศนคติ และผลตอบแทน ที่มีผลต่อแนวโน้มการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ตัวแปรตาม: การตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์,
 $R^2 = 0.643$,
 Constant = 0.459

ตัวแปรต้น	β	Std Error	p-value
constant		0.526	0.389
ส่วนประสมทางการตลาด	0.046	0.123	0.709
ทัศนคติ	0.332	0.213	0.129
ผลตอบแทน	0.507	0.166	0.004*

*p-value<0.05

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่าแนวโน้มของการตัดสินใจที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอน ของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มของการตัดสินใจที่จะใช้สื่อดังกล่าวอยู่ในระดับมาก (Mean=4.01, SD=0.69) เนื่องจากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่ทำให้เกิดสื่อการเรียนการสอนที่สามารถแสดงอักษร เสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน [12] ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นและสนใจเรียนมากขึ้น อีกทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้อื่น ๆ ผ่านการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็วและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

จึงเป็นสื่อที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้สอนหรือแวดวงการศึกษาไทยได้ และที่สำคัญคือ เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตของคนไทย ตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 มาตรา 66 กล่าวว่า ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการสอนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของลินิน จารุเธียร [13] ที่มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถตอบโจทย์ที่ต้องการได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสือ รองลงมาคือมีความคิดเห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรดาวน์โหลดจากแหล่งอินเทอร์เน็ตได้ สอดคล้องกับการศึกษาของภาณุวัฒน์ สัมมาวรกิจ [14] พบว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย คือ การดาวน์โหลดแอปพลิเคชันที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก และสามารถดาวน์โหลดได้หลายช่องทาง ส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในระดับสูงสุดว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์น่าสนใจ รองลงมาคือมีความคิดเห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการสอนของตนเองได้ และในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลตอบแทนการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าจะมีโอกาสพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีความเห็นว่าเมื่อใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ แพร่รี และคณะ [15] ที่สรุปได้ว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เมื่อได้อ่านแล้ว ผู้อ่านจะมีความรู้สึกชอบ มีความสุข เพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่ายกับการอ่านจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นประโยชน์และส่งผลต่อการเรียนของตัวผู้เรียนตลอดจนผู้สอนเป็นอย่างดี

ปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความตั้งใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอน คือ ผลตอบแทนจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้จากการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่อการสอนแทนการสอนแบบดั้งเดิม

เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการเลือกเนื้อหาสาระของการเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถทบทวนบทเรียนได้ตามความต้องการ [16] ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ผู้สอนจะเกิดความภาคภูมิใจ รวมถึงการที่เป็นสื่อใหม่จึงทำให้เกิดความท้าทาย อาจารย์ที่ได้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีโอกาสได้พัฒนาทักษะความรู้ความสามารถและทักษะจากการทำงาน รวมถึงการได้มีโอกาสในการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาศึกษาเพิ่มเติม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดความก้าวหน้า (Advancement) ที่ครูจะได้รับ [17] สำหรับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและด้านทัศนคติ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอน แต่ทั้ง 2 ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่อาจารย์ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ฉัตรพร เสมอใจ [18] อธิบายว่า การกระตุ้นทางการตลาดผ่านเครื่องมือทางการตลาดหรือส่วนประสมทางการตลาด (4P) ซึ่งได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด มีอิทธิพลหรือมีผลต่อความคิด พฤติกรรม ความไว้วางใจของผู้บริโภคจนนำไปสู่การตัดสินใจหรือมีความยินดีที่จะใช้สินค้านั้นๆ สำหรับทัศนคติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ สอดคล้องกับ Tsai [19] ที่พบว่าเมื่อผู้ใช้รับรู้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้ ผู้ใช้จะมีทัศนคติที่ดีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้และเข้าใจประโยชน์จากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอน และส่งเสริมให้บุคลากรได้นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน ด้วยการสนับสนุนทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นเงินทุนสนับสนุนในการผลิตสื่อ การจัดซื้อสื่อ การจัดอบรม ศึกษาดูงาน เป็นต้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป การศึกษาครั้งนี้พบว่าปัจจัยด้านผลตอบแทนมีผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาแบบเจาะลึกถึงปัจจัยด้านผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโครงการส่งเสริมการทำผลงานทางวิชาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คณะที่ปรึกษา คณะผู้เชี่ยวชาญและผู้ร่วมโครงการทุกท่านที่มีส่วนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำผลงานวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] มนต์ชัย เทียนทอง. (2561). “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนในยุค Education4.0” วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 28 (3), 489-491.
- [2] กุสวดี หัสแดง. (2556). **ก้าวใหม่ของ e-book ในยุคศตวรรษที่ 21**. สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2561, จาก <http://kmlibrary.bu.ac.th/index.php>
- [3] น้ำทิพย์ จรรยาธรรม. (2559). “e-book เพื่อการสอนวิชาวิทยาศาสตร์”. นิตยสาร สสวท. 44(200), 28-31.
- [4] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560) **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙**. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>
- [5] ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2560). **อาชีวศึกษากับประเทศไทย 4.0** วารสารอาชีวศึกษาก้าวไกล 3(2), สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2561, จาก <http://prachyanun2015.blogspot.com/2017/06/40.html>
- [6] จักรพงษ์ สุวรรณศรี. (2552) “ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการสอนของครูผู้สอน.” วารสารศึกษาศาสตร์. 20(3), 79-92.
- [7] วลัยนุช สุกุลนุ้ย. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดนนทบุรี**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- [8] จินตวีร์ คล้ายสังข์. (2555). **Desktop Publishing สู่อีบุ๊ก เพื่อส่งเสริมการใ้รู้ของผู้เรียนยุคดิจิทัล**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] พัชรินทร์ พุ่มลำเจียก. (2556). **อิทธิพลเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBook) ในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญา

- บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [10] ณัฐสิฏ รักษ์เกียรติวงศ์. (2016). การปฏิรูปอาชีวศึกษาของประเทศไทย. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2561, จาก <https://tdri.or.th/2016/08/vocational-education-reform/>
- [11] ชัยวิชิต เขียรชนะ. (2558). การใช้สถิติหลายตัวแปรเพื่อการวิจัย : การออกแบบ การวิเคราะห์และการตีความหมาย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม.
- [12] Chitmittraphap, S. (2010). "Changing world of 21st century learning and development into "Professional teacher" Cited in Laksaneeyanavin S. (Eds). Transformative Learning. Association of Professional Development Teachers and Higher Education Organizations of Thailand. Office of the Higher Education Commission, Ministry of Education.
- [13] ลินิน จารุเธียร (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อหนังสือของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต)มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.
- [14] ภาณุวัฒน์ สัมมาวารกิจ (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเปิดรับแอปพลิเคชันในสมาร์โฟนของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน.
- [15] สุภาภรณ์ แพร์รี่ สัจวร รัตกระโทก และนลินี วัฒนคร. (2559). " การประเมินประสิทธิผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนานาชาติ ในกลุ่มที่แซค กรุงเทพมหานคร". Veridian E-Journal, Silpakorn University, 9(1), 1503-1514.
- [16] เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544). e-Learning: ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในอนาคต. มองไกล IFD, 7(5), 4-8.
- [17] เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2533). การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- [18] ฉัตรยาพร เสมอใจ. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- [19] Tsai, W.C. (2012). A study of consumer behavioral intention to use e-books. The technology acceptance model perspective. Innovative Marketing, 8(4), 55-66.